

Tomasz Pudłocki, *Hamczykiewicz [Hamczykewycz] Roman (1869–1951)* [w:] *Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan*, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej,  
zob. także Tomasz Pudłocki, *Hamczykiewicz [Hamczykewycz] Roman (1869–1951)* [w:] *Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski południowo-wschodniej*, pod red. Andrzeja Meissnera, Kazimierza Szmyda, Rzeszów 2011 s. 142-143

**Hamczykiewicz [Hamczykewycz] Roman** (1869–1951), nauczyciel, dyrektor szkoły, animator kultury.

Ur. 2 września 1869 r. w Leżajsku jako syn Michała i Marii z Kaszubińskich. Ukończywszy szkołę powszechną w Leżajsku, uczęszczał do gimnazjów w Przemyślu, Brzeżanach i II Gimnazjum we Lwowie, gdzie zdał maturę w 1887 r. W latach 1887/1888 – 1889/1890 studiował na Wydz. Filozoficznym Uniw. Lwowskiego filologię germańską i klasyczną, a w latach 1890/1891 – 1891/1892 na Uniw. w Grazu. 7 IX 1892 r. mianowany został zastępcą nauczyciela w Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, a 26 VIII 1896 r. przeniesiony został do Gimnazjum w Bochni. Egzamin nauczycielski z filologii germańskiej jako przedmiotu głównego i filologii klasycznej jako pobocznego zdał 1 VI 1897 r. przed Lwowską Komisją Egzaminacyjną. 24 VIII 1898 r. mianowany został rzeczywistym nauczycielem w I Gimnazjum polskim w Przemyślu. Został przydzielony od 1 IX 1908 r. do Gimnazjum ukraińskiego w Przemyślu (ostatecznie przeniesiono go z dn. 22 VII 1911 r.). Dodatkowo w latach 1904–1911 uczył w Ukraińskim Instytucie dla Dziewcząt. W okresie inwazji rosyjskiej na Galicję uczył przez rok w Gimnazjum ukraińskim w Wied-

niu, potem powrócił do swego macierzystego miejsca pracy. W 1916 r. uzyskał tytuł radcy szkolnego. W szkole pełnił funkcję nadzorcy filii gimnazjalnej, a w okresie 1 I 1919 – 1 XII 1924 był kierownikiem gimnazjum. W latach 1925–1930 pracował w Gimnazjum w Kołomyi, choć na stałe mieszkał w Przemyślu.

Był członkiem Komisji Egzaminów Wojskowych, Komisji dla Kandydatów na Nauczycieli Szkół Powszecznych, Tow. „Besida” oraz członkiem komitetu wzniesienia pomnika Siczowym Strzelcom w Pikulicach. Prezes „Ridnej Szkoły”. Radny miasta Przemyśla w latach 1928–1934.

Ogłosił szereg przekładów i podręczników szkolnych, m.in. z J. Rozdolskim *Німецькі вправи*, Перемишль 1908 ss. 66 (książka dopuszczona do użytku szkół średnich przez RSK 19 I 1909 r.), a także *Німецькі вправи* dla klas I, II, III, IV we współpracy z A. Aliśkiewiczem (m.in. Lwów 1913), podręczniki wielokrotnie wznawiane. Swoje wspomnienia z czasów dyrektury pt. *Українська держ. Гімназія в Перемишлі. Її минуле її майбутнє* (s. 32–39) zamieścił w publikacji *„Де сребнолентний Сян пливе”*. *Пропам’ятна книга юбілею 50-ліття української державної гімназії в Перемишлі 1888–1938* (Перемишль 1938). W 1922 r. redagował „Ukraińskie Dzwony”, wcześniej pisał też do „Ukraińskiego Hołosu”; sporadycznie pisał do prasy polskiej (ogłosił m.in. w „Ziemi Przemyskiej” w 1934 r. cykl artykułów pt. *W sprawie elektrowni miejskiej*).

Zmuszony do wyjazdu w 1945 r., zamieszkał w Drohobyczu, gdzie zmarł 5 października 1951 r.

Bibliografia: Pudłocki T., *Profesor i działacz społeczny Roman Hamczykiewicz*, „Nasz Przemysł” 2005, nr 11, s. 43; Tenże, *Iskra światła czy kopcząca pochodnia? Inteligencja w Przemysłu w latach 1867–1939*, Kraków 2009 (wg indeksu).